



KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.

Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1933. Št. 8.

Posamezna šte. 2 Din.

V premišljevanje!

Rim. 12, 1—21.

Rotim vas torej, bratje, pri usmiljenju božjem, dajte svoja telesa v živo, sveto, Bogu prijetno daritev; tako bo vaše bogoslužje po pameti. In ne ravnajte se po tem svetu, ampak preobrazujte se z obnovo svojega mišljenja, da boste preskušali, kaj je volja božja, kaj je dobro in njemu všeč in popolno.

Zakaj po milosti, ki mi je dana, naročam vsakemu izmed vas, naj ne misli o sebi več, kakor se sme misliti, temveč naj misli, kakor je prav, vsak po meri vere, ki mu jo je Bog udelil. Kakor imamo namreč v enem telesu mnogo udov, vsi udje pa nimajo istega opravila, tako je množica nas eno telo v Kristusu, posamezni pa med seboj udje. Imamo pa darove, ki so po dani nam milosti različni: če pre-roštvo, naj bo po nauku vere, če strežništvo, naj bo v strežbi, kdor je učitelj, naj bo pri poučevanju; kdor je tolažnik, naj tolaži; kdor miloščino deli, naj jo v preproščini; kdor je predstojnik, naj bo z vnemo; kdor usmiljenje izkazuje, naj ga z veseljem.

Ljubezen bodi brez hinavščine. Sovražite hudo, držite se dobrega; bratovsko se med seboj ljubite; v spoštovanju drug drugemu prvuajte; v gorečnosti ne bodite počasni; v duhu bodite goreči; Gospodu služite; v upanju se veselite; v nadlogi potrpite; v molitvi vztrajajte; s svetimi v potrebah delite; gostoljubje gojite. Blagoslavlajte tiste, ki vas preganjajo, blagoslavlajte jih in ne kolnite! Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi; bodite med seboj ene misli; ne hrepenite po visokih stvareh, ampak se držite nizkih. Ne bodite sami pri sebi modri. Nikomur ne povračujte hudega s hudim; prizadevajte si za dobro pred vsemi ljudmi. Ako je mogoče, živite, kolikor je na vas, z vsemi ljudmi v miru. Ne delajte si, preljubi, sami pravice, ampak dajte prostora božji jezi; zakaj pisano je: „Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil, govori gospod.“ Marveč, „ako je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; ako je žejen, daj mu piti; kajti, če to delaš, mu boš žerjavico zbiral na glavo.“ Ne daj se premagati hudemu, ampak premaguj hudo z dobrim.

Proslava 1900 letnice odrešenja in biserne maše nadškofa Jegliča.

Samo z nekaj besedami se spomnimo velikih ljubljanskih slavnosti, o katerih so pač naši listi že mnogo poročali.

Čeprav nam je velikanska udeležba — 60.000 — v ponos in tolažbo, da slovenski narod še ni zapustil križa in cerkve, nam vendar ne gre samo za zunanjo slovesnost. Veličastno in slovesno mirno je bilo na Stadionu, kljub velikemu vrvenju je vladala na slavnostnem prostoru tiha zbranost, ki je napravila vtis, da naš ni pripeljala na Stadion samo zunanja parada, ampak resna volja, da s to ver-sko manifestacijo dokažemo duha vere v odrešenje in vda-nosti do Cerkve, ki ga še ni in ne bo nikdar zapustil sloven-ski narod. Veličastno je bilo in vendar domače, lepo in prijazno.

Dobro je to, da še vemo, kaj nam je odrešenje in križ, da vemo, da brez njega izgubimo vse, kar smo s križem prejeli vse. Zato pa je bil 30. julij naša veroizpoved, ki nam je dokaz, da naše ljudstvo še ni zapustilo svojega Boga, čeprav se temne sile naših dni prizadevajo, da bi nas Bogu in veri odtujile. Preko vsega drugega dela mora biti naša prva stvar to, da branimo svojo vero v Kristusov križ, ki

edini nas bo rešil, tako posameznika kakor vso človeško družbo.

Dobro je to, da še vemo, kaj so nam cerkveni knezi, znamenje naše edinosti v cerkvi, saj združeni z njimi smo prosti vsake zmote, varni v svoji sveti resnici. Z njimi smo močni, zato smo v nedeljo pokazali, kako hvaležni smo jim za njihovo vodstvo, ker duh božji je, ki jih vodi.

Če je bil v nedeljo na Stadionu morda kdo, ki je prišel le hladno opazovat, pa ga je vendar zgrabila verna množica, ki se je iskreno privijala velikemu križu, ki se je dvigal nad oltarjem in objemal ves prostor in vse ljudi. Tako zaupno je bilo videti, kot bi se res vsi naslonili na križ, v katerem je naše odrešenje. Pa so potem prišli še naši cerkveni knezi in z njimi naš jubilent nadškof Jeglič, potem šele smo začutili, da smo zbrani res vsi. V tistem trenutku je bil Stadion spremenjen v cerkev, tiho in zbrano, samo tisoči in tisoči robcev, ki so se dvignili v pozdrav, so dokazovali, da je v nas še močno življenje, čeprav smo brez šuma spremljali najsvetejšo daritev in tako obnavljali spomin odrešenja. Po slovesnosti pa je pričala glasno pesem

»Povsod Boga« našo odločnost vztrajati pri križu in Cerkvi do konca.

Veliki dan je minil, vera in naša zvestoba pa naj ne mine. Velika slavnost naj bo dokaz in nova pobuda, da smo Slovenci vedno pri Kristusovem križu in njegovih apostolih — pri svojih škofih.

Prof. Watzl:

Marija, Mati krščanske edinosti.

Največji in najbolj častitljiv praznik Marijin praznuje krščanstvo ta mesec, Marijinega čudovitega poveličanja: prepričani smo, da je bila presveta Devica po svoji smrti z dušo in telesom vzeta v nebesa ter je prejela večjo čast in srečo, kakor je čast in sreča vseh angelov in svetnikov, ali kakor pravimo v pesniški podobi: »Kateri te je v nebesih kronal.«

Star praznik je to: v 6. stoletju že povsod razširjen, celo krivoverske ločine nestorijancev in monofizitov, ki so se odcepile od katoliške Cerkve v prvi polovici 5. stoletja, so ga praznovale vključ sicer strastnemu nasprotovanju proti rimski Cerkvi. Tako globoko ukoreninjen in star je bil med njimi. Bizantinski cesar Mavricij (582—602) je zaukazal, da se ta praznik praznuje po vsem cesarstvu 15. avgusta. Prav v istem času je papež Gregor Veliki določil tudi 15. avgust kot praznovanje spomina Marijine smrti, dočim se je na zapadu ta spomin praznoval iz neznanih vzrokov 18. januarja. Ta rimska navada se je potem razširila po vsem zapadu. Še danes praznujejo ta Marijin praznik vse vzhodne ločene cerkve in jim velja kot največji Marijin praznik.

Nehote nam pride na um: ali bi se ne mogli vzhodni in zapadni kristjani, katoliška in pravoslavne cerkve, zediniti tudi v drugih rečeh, če smo že edini v praznovanju Marjinega vnebovzjetja? Kdo to bolj želi kakor katoliška Cerkev in njeni resnično dobri verniki!

Naj bodo tudi te vrstice, sestavljene v počesčenje Matere božje za njen veliki praznik, posvečene veliki zamisli zedinjenja, ki ni nikdar zamrla v katoliški Cerkvi, a ni bila še nikdar tako živa in močna, kakor uprav v naših dneh.

Po zadnji večerji je govoril Gospod Kristus svojim učencem v slovo lepe in ganljive besede ter jih zaključil s slovesno višjeduhovniško molitvijo, v kateri Očeta ponovno prosi za apostole in za svojo Cerkev: »Da bodo vsi eno« (Jan 17, 21). S to vzvišeno molitvijo je hotel Gospod pospešiti uresničenje svojega prerokovanja: »Da bo ena čreda in en pastir« (Jan 10, 16).

Žal, da se ta napoved še ni uresničila; da, nasprotno, tekom stoletij je doživelo vidno kraljestvo Kristusovo, da so se ločili mnogi narodi od njega. Zlasti dva velika tako odpada sta zelo oškodovala Cerkev: eden se je izvršil v 11. stoletju, drugi v 16. stoletju. Kako je bilo to mogoče: Bog je človeku pustil svobodno voljo, in nič čudnega ni, da je stara zavist in zloba hudobnega duha ter verska nevednost in nepoučenost v zvezi s popačenostjo srca in nravi razdrila in raztrgala krščansko edinost. Veliki odpad v 11. stoletju in vse od tam izvirajoče verske družbe ali cerkve imenujemo z enim skupnim imenom: pravoslavje ali tudi vzhodne cerkve, vzhodni ločeni kristjani, dočim znači beseda protestantizem vse one mnogoštevilne in med seboj zelo različne ločine, ki so odpadle od katoliške Cerkve v 16. stoletju po Lutru in v duhu njegovih zmotnih nauk. Med tema dvema skupinama ločin pa je velikanška razlika! Protestanti so po veliki večini prišli tako daleč, da niti v Kristusa-Boga ne verujejo več, presv. Rešnjega Telesa in sv. maše itak nimajo več, da torej, ako vzamemo stvar prav natančno in točno, niti kristjani niso več. A pravoslavni — recimo jim tako — so kristjani, ker verujejo v Kristusa-Boga ter so katoliški Cerkvi sploh

mnogo bližji nego protestanti. Pravo za pravo jih loči le ena velika znota: rimskega papeža ne priznavajo niti kot namestnika Kristusovega niti kot naslednika sv. Petra, katerega je Gospod Jezus sam postavil za papeža, ampak imajo v vsaki državi svojega vrhovnega verskega poglavarja. Ta znota je splošno znana vsem vernikom, dočim za druge razlike v naukih preprosti narod ne ve dosti, n. pr. glede izhajanja Svetega Duha, ali pa so tiste razlike nebitvenega, večinoma obrednega značaja. Verujejo pa v Odršenika Boga Jezusa Kristusa, ga imajo v presv. Rešnjem Telesu in pri sv. maši, so torej res kristjani, na splošno zelo pobožni in verni, zlasti v Rusiji in Aziji.

Zanimivo je vprašanje ozir. odgovor nanj: Zakaj se je pravo krščanstvo pri protestantih izgubilo tako korenito in zakaj se je pri pravoslavnih ohranilo, četudi je 500 let starejše? Odgovor je lahek in kratek, jasen in umljiv: protestanti ne častijo Marije, a pri pravoslavnih je sv. Bogorodica v največji časti in slavi, vsaj po zunanje ne manj kot pri nas katoličanih. Prazniki, božja pota, podobe, molitve, pesmi, cerkve: vse to služi našim ločenim bratom, da častijo Marijo ter se ji zaupno priporočajo za pomoč in priprošnjo pri Bogu. In to jim je rešilo krščanstvo!

To Marijino česčenje pa naj bo tudi tisti propomoček, kateri naj naše ločene brate pripelje čimprej nazaj v katoliško Cerkev. So kristjani, a vendar pogrešajo toliko pripomočkov, da bi se krščanstvo moglo med njimi razživeti in razcvetiti v njihov časni in večni blagor prav krepko in močno ter roditi obilnih in sijajnih dobrih del. Razboritejši med njimi sami odkrito priznavajo, da je njih krščanstvo postalo le prevečkrat gola zunanost ter premalo seže v srca ljudi in jih preobrazuje notranje in od znotraj na zunaj.

Zato pa so se zadnji papeži, zlasti Leon XIII., Benedikt XV. in Pij XI. z vso vnemo lotili velikega dela: združenja vzhoda z zapadom. In vsi priporočajo kot najučinkovitejši pripomoček česčenje Matere božje, ter nas katoličane pozivljajo, naj molimo k Mariji v ta namen stanovitno in goreče. Od združene prošnje toliko milijonov je po znani obljubi Gospodovi res upati lepih uspehov, zlasti ker se obračamo do Marije, skupne matere! Če se bratje in sestre spro med seboj, eno jih družijo še vedno in navadno, tudi spet sprijazni med seboj: skupna ljubezen do matere in ljubezen iste matere do vseh. Tako naj sedaj tudi nas združuje ljubezen do Marije, s čemer se bo poživila tudi skupna ljubezen do Kristusa, potem ne bo več tako težko premostiti predsodkov in nesporazumljenj, pa bomo po želji presvetega Srca v duhu že ena čreda in en pastir, dokler ne napoči za nebo in zemljo preveseli dan resničnega, dejanskega, zunanjega združenja.

Komur ni krščanstvo samo na koncu jezika, komur je ljubezen res več nego lepa, a kratka rečenica, ki jo rabi, kadar mu tako kaže, in kdor res ljubi Marijo, se bo rad odzval klicu vrhovnega poglavarja sv. Cerkve ter bo molil k Mariji za skorajšnje zedinjenje. Na Marijin praznik bomo Mater Gospodovo prosili vsak v svojih potrebah; prav tako — toda povzdignimo roke in srca višje in dalje preko ozkega obzorja svojih lastnih, tu pa tam kar malenkostnih nadlog ter molimo zaupno in vneto: Marija, Mati krščanske edinosti in Kraljica miru, prosi za nas in naše ločene brate.

Žid prof. Einstein o Kristusu.

Znameniti učenjak in ustvaritelj relativne teorije profesor Albert Einstein je po izgonu iz carstva nadebudnega Hitlerja postal ponovno predmet pozornosti celega kulturnega sveta. Tako je poročevalec angleškega lista »Saturday Evening Post«, da ugotovi za Hitlerja tako nevarno židovstvo znamenitega učenjaka, poprosil Einsteina za razgovor o njegovem stališču do Kristusa. Razgovor se je začel sledeče:

»V kakšni meri, g. profesor, je na vas vplivalo krščanstvo?«

Einstein je odvrnil preudarno: »Že kot otroka so me temeljito poučevali tako o Svetem pismu kakor o — Talmodu. Jaz sem Žid, vendar je božanska slika Nazarenca zapustila v meni neizrečno silne vtise.«

»Ste čitali Emil Ludwigovo knjigo o Kristusu?«

»Emil Ludwigov Jezus«, se je glasil odgovor, »je površna knjiga; kajti Jezusova veličina je presilna za domisleke ljudi, četudi so mojstri v izražanju. Nikomur se ne more posrečiti, da bi obravnaval krščanstvo zgolj z duhovitostmi.«

»Torej priznavate zgodovinsko existenco Jezusa?«

»Brezdvomno in odločno. Nikdo ne more čitati evangelijev brez čuvstva Jezusove resničnosti; kajti srčni utripi njegove božanske osebnosti vibrirajo v vsakem opominu, v sleherni besedi. V takem življenju ne more biti legend in bajk. Kako povsem drugačen je n. pr. vtis, ki ga dobimo v povestnici legendarnih junakov stare dobe, n. pr. o Tezeju. Tezej in drugi junaki njegove vrste so lahko živi ali pa ne, v obeh slučajih pa brez škode ali koristi za človeštvo, dočim ne more nikdo osporiti resničnosti Jezusovega življenja, vsaj resen mislec ne.«

»V eni svojih knjig trdi Emil Ludwig, da so mnoge Jezusove besede le kopije, oziroma istosmiselno izražanje besed drugih prerokov.«

Einstein je odločno odgovoril: »Nikdo ne more utajiti ali ne pripoznati dejstva, da je Jezus v resnici živel na zemlji in da so njegove besede čudovito lepe in v svoji preprostosti božanske. Četudi so se posamezniki podobno izražali, vendar se na takih mestih ni nikdo tako božansko izražal kot On.«

Tu se je razgovor končal.

Nehote se moramo pri tej priliki spomniti na globoko pomemben izrek preroka Davida: »V času konca se bo spoznanje pomnožilo; razumniki bodo razumeli, ampak noben brezbožnik ne bo razumel.« (Daniel 12, 4, 10.)

Kako velika duševna razlika je med bogoljubnim učenjakom Einsteinom ter biografom Emilom Ludwigom, ki je sicer nedvomno eden prvih mojstrov peresa in izraza! Emil Ludwig poveljuje v svojih spisih smrtne veličine tega sveta ter jim ustvarja »nesmrtno« spomenike, pri tem pa čisto pozablja, da Jezus ni »od tega sveta«.

Slišali smo židovo moško besedo, a kaj slišimo dostiokrat pri nas? Oholi laži-inteligenti, katerim je smoter življenja vse kaj drugega, kakor iskanje in spoznanje resnice, pozablajo, da so člani velike družine, ki pričakuje v Gospodovi molitvi zaproseno, v svetem pismu obljubljeno in s hrepenenjem pričakovano kraljestvo božje. Židovski učenjak je osramotil marsikaterega »kristjana«, ki se v svojem plitkem mišljenju o veri zdi sam sebi velik.

(Po Slovincu, dne 2. avg. 1933, št. 173.)

Kristus — naš Kralj.

Tako tiho, kakor se je izvršilo angelovo oznanjenje, se je tudi Kristus rodil. Za njegovo rojstvo razen Marije in Jožefa ni vedel drugi kot ubogi pastirji na betlehemskih poljanah. Bilo pa je zato toliko večje veselje v nebesih; sv. pismo nam tako ljubko pripoveduje, kako so se veselili nebeški angeli. Zbrali so se na nebu in pred začudenimi pastirji Boga hvalili govoreč: »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.« Ta skromni, tihi dogodek nas lepo uči, da kar je neznatno in brezpomembno pred svetom, to je veliko pred Bogom.

Božje Dete, Kralj vseh kraljev, torej ni našlo častivcev v svoji ožji domovini. Ne judovski kralj ne narod se mu niso prišli pokloniti. Prišli pa so njegovi častivci od drugod, iz daljne Mezopotamije, in so s svojim prihodom opozorili Jude na rojstvo Sina božjega. Bili so to mezopotamski učenjaki-zvezdoslovci, ki so imeli radi svoje učenosti velik ugled in vpliv v svoji domovini in so gotovo prejeli od svojih vladarjev knežje naslove. Ti knezi so kot učen-

jaki gotovo brali tudi sv. pismo, ki so ga zapustili Judje v babilonski sužnosti tamkajšnjim rodovom kot dragocen zaklad za iskanje resnice. Brali so gotovo vse one lepe prerokbe, ki napovedujejo, da bo prišel na svet Odrešenik, ki bo vladal kot mogočen kralj vsem narodom na zemlji. Sv. pismo starega zakona tudi napoveduje na nekaterih mestih Mesijo kot zvezdo, ki bo izšla iz Jakobovega rodu. Najlepša prerokba te vrste je ona od krivega preroka Balaama v 4. Mozesovi knjigi. Dogodilo se je takole: Izraelce, ki so prihajali iz Egipta v obljubljeno deželo, so ovirali narodi, ki so bili tam prvotno naseljeni. Med temi so bili tudi Moabljeni, potomci Abrahamovega brata Lota. Med temi Moabljeni je živel tudi neki krivi prerok Balaam, ki je za bogato plačilo rad prerokoval Moabljanom srečno bodočnost, zmago v bojih itd. Na svojem potu v obljubljeno deželo so tudi Izraelci prišli v stik in v nasprotje s temi Moabljeni. Tedaj je poslal moabski kralj Balak preroka Balaama, da bi priklical prekletstvo božje nad Izraelce. Prerok Balaam je res šel, da bi Izraelce preklel, toda Bog ga je prisilil, da jih je nehote blagoslavljal. Ob tej priliki je tudi napovedal, seveda nevede po božjem navdihu, prihod Odrešenika izmed judovskega ljudstva: »Videl ga bom, toda ne sedaj, gledal ga bom, toda ne od blizu. Zvezda izhaja iz Jakoba in palica se dviga iz Izraela, ki bo udarila moabske vojvode in pokončila vse Setove sinove.« Prvi del prerokbe pomeni, da bo Mesija rojen šele v daljni bodočnosti. Drugi del prerokbe pa govori o pokončanju Moabljanov in Setovih sinov (potomci Seta, Adamovega sina), ki so podoba hudobnega duha, ki ga je premagal Kristus v smrtjo na križu, in trdovratnih grešnikov, ki jih bo Gospod ob poslednji sodbi strogo sodil.

Mesija se kot zvezda nopeoduje še na nekaj drugih mestih v sv. pismu (Iz 11, 1; Ps 2, 9), zato ni čudno, da so Modri, ki so poznali sv. pismo, ob nenavadnem nebesnem pojavu kometa v času Kristusovega rojstva sklepali na izpolnitev starih prerokb. Ti Modri so hoteli novorojenega kralja počastiti. Čeprav so uvideli naprej vse težave, ki so združene z njihovim potovanjem — hoditi bo treba čez širne puščave, trpeti lakoto in žejo, biti v nevarnosti pred roparskimi tolpmi, porabiti za potovanje velike vsote denarja — vendar so vztrajali v svojem sklepu, samo da pridejo k Jezusu. In Bog je uslišal njihovo srčno željo, kajti čudežna zvezda, ki so jo zapazili v domovini, jih je vodila na potu in privedla na cilj. Modri so za nas lep zgled požrtvovalnosti in velikodušnosti do Jezusa. Več vredno kot vse zemeljsko bogastvo, kot svetna čast, da, celo kot naše življenje je to, da ostanemo v ljubezni združeni z Jezusom.

Ko so prišli Modri v Jeruzalem, glavno mesto Judeje, so se oglasili v kraljevi hiši, ker so bili prepričani, da bodo tu našli novorojenega kralja. Saj sv. pismo starega zakona tolikokrat napove, da bo Mesija potomec kralja Davida in da bo zasedel njegov prestol. Toda kako so bili preseščeni, ko ne kralj ne narod nista vedela za rojstvo Sina božjega. Šele oni, tujci, so zdramili Jude, da so začeli preiskovati sv. knjige in so našli pri preroku Miheju napovedano, da bo rojstno mesto Odrešenikovo Betlehem (ki leži jugozahodno od Jeruzalema). Ko so prišli Modri v Betlehem, niso našli božjega Deteta v kaki sijajni palači, ampak v skromni hišici. Vendar jim je Jezus za njihovo žrtev in trud izkazal milost, da so v njem spoznali pravega Boga, ki je prišel na svet odrešit človeštvo iz sužnosti greha. Padli so predenj, ga molili in mu darovali zlata, kadila in mire, kakor je bilo takrat na Vzhodu v navadi darovati kraljem in velikašem. Ta zunanja darila so bila seveda le znak njihove žive vere v Jezusa in njihove goreče ljubezni do Jezusa, iz katere so bili pripravljeni zanj darovati vse, celo svoje življenje.

Kakšno stališče pa je kralj Herod zavzel proti Jezusu? Ali ga je tudi on sklenil tako lepo počastiti kakor Modri? Na prvi videz bi se zdelo da. Kajti, ko so bili Modri še pri njem, jim je naročil, naj se vrnejo k njemu, ko najdejo

Jezusa, da bo tudi on šel in ga počastil. V resnici pa je imel namen od prvega trenutka, ko je slišal o Jezusu, umoriti ga, kajti zbal se je za svoj prestol. Herod je bil sicer premeten in preudaren vladar, zelo zvit, toda grozovit in krvoločan ter do skrajnosti ljubosumen na svoj prestol. Svojih ciljev sploh ni znal drugače dosegati kakor z nasiljem. Ker je torej slišal, da se je rodil v njegovem kraljestvu novi kralj-Mesija, se je zbal za prestol in sklenil tega novega kralja čimprej odstraniti. O duhovnem kraljestvu Kristusovem pa seveda Herod, ki je bil ves zakonpan v posvetno oblast in slavo, niti pojma ni imel.

Jezusovo življenje je bilo sedaj v veliki nevarnosti. Pričakovali bi, da bo Bog Oče kaznoval Heroda za njegov hudobni sklep in tako rešil svojega ljubega Sina. Pa se ni tako zgodilo. Modrim je v spanju naročil po angelu, naj se ne vračajo k Herodu. Ker pa Herod ni miroval, je tudi Jožefu zapovedal angel Gospodov, naj vzame Marijo in Jezusa ter naj beži v Egipt. Koliko časa je sv. Družina ostala v Egiptu, ne vemo, ker nam sv. pismo tega ne pove. Pač pa poroča sv. pismo to, da se je sv. Družina, ko se je vračala iz Egipta, na božje povelje rajši umaknila v Galilejo pred Arhelajem, ki je bil vreden naslednik svojega očeta Heroda. Vendar se ne smemo čuditi, zakaj mora naš Gospod radi nekaj krivičnih oblastnikov prestati toliko trpljenja. Saj ni prišel Gospod na svet grešnike soditi in pogubljal, ampak jih s trpljenjem odrešiti. In kdo je zmagal nazadnje v tem boju — ali preganjani Jezus ali Herod in Arhelaj? Herod je umrl, Arhelaj je bil od Rimljanov pregnan, Jezus pa je ostal in širil uspešno svoj zveličavni nauk po vsej Palestini. Tako kakor naš Gospod nekaj, zmaguje danes nad krivičnimi svetnimi oblastvi sv. Cerkev, ki je Kristusova ustanova, kadar ji ta kratijo njene pravice in jo hočejo uničiti. Kajti sv. Cerkev, ki ji je namenjena prav taka usoda, kakor nekaj našemu Gospodu v življenju, je duhovno in torej nepremagljivo kraljestvo Kristusovo, zato se tudi ne bori proti krivičnim svetnim oblastem s tvarnim, ampak z duhovnim orožjem, ki je zahteva pravice, ljubezni in miru. Dočim so svetna kraljestva časna, ki dosegajo le končne cilje, zato vedno znova nastajajo in minevajo; zgodovina nas uči, da propadejo tem prej in tem žalostneje, čim krivičnejših sredstev se poslužujejo v boju proti sv. Cerkvi.

Ko se je sv. Družina vrnila iz Egipta, se je naselila v Nazaretu v Galileji. Jezus se je tu pripravljati tiho in ponižno na poznejše javno delovanje 25 do 30 let. Končno je odšel od doma, da si poišče podanikov in ustanovi božje kraljestvo na zemlji. Najprej je šel k Janezu Krstniku, ki ga je krstil. Sv. Janez Krstnik, ki je oznanjal ljudem, da se je božje kraljestvo približalo in naj zato s pokoro in z dobrimi deli pripravijo svoje duše na prihod Odrešenikov, je lep zgled zvestega in ponižnega služabnika Kristusovega; saj je govoril o sebi množicam, ki so ga izpraševale, če je on Mesija, da ni vreden, da bi odvezal jermen njegovega obuvala.

Po krstu je odšel naš Gospod v puščavo, kjer ga je hudobni duh skušal. Trikrat je skušal satan Gospoda in tretjič ga je vzel na visoko goro, mu pokazal vsa kraljestva sveta in njih slavo ter mu rekel: »Vse to ti dam, če predme padeš in me moliš.« A kaj mu Jezus odgovori: »Poberi se, satan; zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služi!« — Kakor že vemo, so Judje pričakovali Mesija, ki bo prišel na svet kot Bog v velikem sijaju in bo ustanovil mogočno svetno kraljestvo. Pa spet hoče Gospod osvoboditi Jude njih prevare, zato se je prepustil tej tretji skušnjavi satanovi. Ako bi Gospod sprejel ponudbo hudobnega duha, bi s tem potrdil, da hoče ustanoviti svetno kraljestvo. A Gospod je to ponudbo odklonil, kajti on je prišel na svet, da izpolni voljo nebeškega Očeta, da v trpljenju in ponižanju odreši človeštvo. S svojim odgovorom hudiču je hotel Gospod reči: Jaz sem pravi Bog, ki mi ni za svetna kraljestva, ampak sem prišel

ustanovit božje kraljestvo, v katerem bodo ljudje molili Boga, Kralja vseh kraljev, in mu služili v duhu in resnici.

Tako se je naš Gospod dolgo pripravljati na javno delovanje v potrpežljivosti, skromnosti in skritosti, izpolnjujoč v vsem voljo svojega nebeškega Očeta. Kako pa se je Gospod boril za svoje božje kraljestvo s hudobnim duhom in s svojimi sovražniki in kako veličastno je končno zmagal, bomo videli prihodnjic.

Ponočno razgrajanje in pijančevanje.

Sresko načelstvo v Kranju je izdalo naslednji razglas:

Opazilo se je, da se je v Kranju in okolici zadnji čas zopet razpaslo čezmerno pijančevanje in nočno razgrajanje.

Ob tem so se dogajali tudi izgredi in pretepanje v gostilniških prostorih oz. na cesti.

Nekajkrat je morala nastopiti policija in orožništvo, da se je vzpostavil mir in red.

Vpitje in tulenje ter pretepanje bodisi po dnevi, bodisi ponoči ne samo da ni v čast prebivalstvu, marveč spravlja lepi Kranj in oblastva v čudno luč, posebno v času tujske sezije, ki se je zopet pričela.

Gostilne in kavarne so ustanovljene radi okrepčila, oddiha in poštene zabave, ne pa za priliko, da se neugnanci napijajo, preklinjajo in vpijejo sredi kranjskega mesta ali v okolici. Kdor se je v svojo nesrečo napil, naj gre vsaj mirno domov.

V gori navedenih lokalih, pa naj gre za mestne ali okoliške obrate, mora vedno vladati red in točnost zapijanja.

Vsakršni izgredi in prestopki v tem oziru se tu ostro kaznujejo in se bodo i vnaprej.

Sreski načelnik: Dr. Ogrin l. r.

Res, prav na mestu se nam zdi zgornji razglas. Žalostno je, da nekateri v težki gospodarski krizi še pijančujejo in po nepotrebem zapravljajo denar, dočim se za reveže in sirote ter brezposelne, katerih je tudi v Kranju dovolj, ne zmenijo in nimajo srca zanje. Čas bi že bil, da bi se resno zavzeli za nje ter skušali lajšati bedo. Že domačih revežev je dovolj in še prihajajo iz drugih krajev, posebno iz rudarskih revirjev v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku itd. Kako lepo bi bilo, res v duhu Kristusove ljubezni in v duhu toliko opevanega človekoljubja, če bi zbrali denar, ki gre za alkohol, in bi ga poslali ubogim delavskim otrokom v krajih brezposelnosti. Sresko načelstvo lepo prosimo, da bi v Kranju energično napravilo konec pijančevanju in ponočnemu razgrajanju, saj bi se denar mogel obrniti v koristnejše namene, kakor je čezmerno pijančevanje. Posebno bi prosili sresko načelstvo, da pazi na one lokale, kjer se zbirajo delomrzneži, poklicni postopači, da napravi red. Koliko gorja in hudega se rodi v takih lokalih, ki prav gotovo ne pospešuje treznosti, varčnosti, skromnosti, kjer ne uspeva nobena čednost, najmanj pa čistost in nedolžnost.

Župnija Kranj.

Oznanila za avgust.

4. Prvi petek v mesecu, ob 6. uri sv. maša z blagoslovom.

5. Praznik Marije Snežne in god sv. Ožbalta, ob 6. uri soseskina sv. maša v Čirčičah.

6. IX. nedelja po binkoštih in praznik izpremenjenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Prva ne-

delja v mesecu, ob 6. uri sv. maša z blagoslovom, mesečno sv. obhajilo za moške. Ob 10. uri tudi sv. maša v Čirčičah. Popoldne ob četrtna 6 v rožnovenski cerkvi shod dekliške Marijine družbe.

Porcijunkulski odpustki se morejo prejeti v župni cerkvi in sicer od sobote opoldne do nedelje opolnoči vsakokrat, kadar obiščemo župno cerkev in molimo tam vsakokrat po 6 očenašev in zdravamarij in vselej čast bodi. Spoved se more opraviti že pred nedeljo. Odpustki se morejo nakloniti dušam v vicah.

9. Obletnica po pokojnem dekanu Koblarju, ob pol 8. uri sv. maša z libero.

10. **Sv. Lavrencij, mučenec.**

13. **X. nedelja po binkoštih.** Popoldne ob 3. uri je na Premskovem shod za žensko Marijino družbo, najprej so litanije Matere božje za vse, nato pa govor za Marijino družbo žena.

14. **Vigilija k prazniku Marijinega vnebovzetja,** zapovedan strog post, zdržek mesnih jedi in pritriganje pri jedi.

15. **Praznik Marijinega vnebovzetja,** zapovedan praznik, ob 6. uri sv. maša z 1 blagoslovom, ob 10. uri pa peta sv. maša z dvema blagoslovoma.

Na Premskovem je ta dan cerkveno žegnanje, ob 6. in 10. uri sv. maša z blagoslovom, obakrat je darovanje za cerkvene potrebe. Popoldan ob 3. uri pete litanije Matere božje.

Na praznik ob 6. uri so v župni cerkvi litanije presv. Srca Jezusovega, nakar gre procesija v rožnovensko cerkev, kjer bodo pete litanije Matere božje.

16. **Sv. Joahim,** oče prebl. Dev. Marije, in **sv. Rok,** Na Pungratu bo ob 6. in 9. uri sv. maša z blagoslovom. ob pol 8. uri v rožnovenski cerkvi sv. maša. V župni cerkvi se bo obhajalo ob tri četrtna 6. uro in četrtna 8. uro. Sv. maše v župni cerkvi ta dan odpadejo.

20. **XI. nedelja po binkoštih,** sv. maše po navadi.

24. **Sv. Jernej, apostol,** ob 6. uri soseskina sveta maša na Rupi.

27. **XII. nedelja po binkoštih,** ob 10. uri sv. maša na Rupi, doma po navadi. Popoldne shod III. reda.

Seznam poročenih v prvi polovici leta 1933.

1. **Bučan Franc,** hišar in sedlar — **Mlinar Julijana,** pletilja, poročena 8. 1. v Kranju.

2. **Ziherl Anton,** zemljak — **Šink Francka,** hči posestnika, poročena 25. 1. v Kranju.

3. **Pompe dr. Janko,** zdravnik — **Savnik Anica,** hči trgovca in posestnika, poročena 5. 2. v Kranju.

4. **Pogačnik Alojzij,** mizar — **Šmid Alojzija,** kuharica, poročena 12. 2. v Kranju.

5. **Köstl dr. Janko,** referent pri pokojninskem zavodu — **Crobath Stojislava,** hči trgovca, poročena 12. 2. na Brezjah.

6. **Vidmar Srečko,** trgovec — **Mandeljc Franja,** privatna uradnica, poročena 15. 2. v Ljubljani.

7. **Zaplatil Viljem,** črkostavec — **Zupan Angela,** trgovska pomočnica, poročena 19. 2. v Kranju.

8. **Jerman Franc,** posestnik — **Šifrer Pavla,** hči posestnika, poročena 19. 2. v Kranju.

9. **Grošelj Franc,** sin zemljaka — **Urbanc Marija,** hči zemljaka, poročena 20. 2. v Kranju.

10. **Urbanc Ivan,** kovač — **Dolinar Marija,** tovarniška delavka, poročena 20. 2. v Kranju.

11. **Kos Maks,** mizar — **Čebulj Frančiška,** šivilja, poročena 25. 2. v Kranju.

12. **Bončina Franjo,** zvaničnik fin. kontrole — **Tome Helena,** priv. uradnica, poročena 26. 2. v Kranju.

13. **Belehar Jožef,** sin hišarja — **Naglič Angela,** poročena 26. 2. v Kranju.

14. **Pravst Andrej,** tovarniški delavec — **Murn Marija,** poročena 30. 4. v Kranju.

15. **Brezar Vladimir,** trgovec — **Pogačnik Marija,** priv. uradnica, poročena 20. 4. v Ljubljani - Trnovo.

16. **Sušnik Anton,** delavec — **Krmelj Stanislava,** delavka, poročena 7. 5. v Kranju.

17. **Šlibar Vincenc,** mizarski pomočnik — **Flere Ivanka,** tov. delavka, poročena 15. 5. v Kranju.

18. **Šenk Janez,** čevljar — **Šenk Marija,** pletilja, poročena 14. 5. v Kranju.

19. **Pikec Anzelm,** preglednik fin. kontrole — **Maraž Judita,** kuharica, poročena 14. 5. v Kranju.

20. **Osojnik Janez,** trgovski sotrudnik — **Lunder Vladislava,** priv. uradnica, poročena 14. 5. na Brezjah.

21. **Schober Geza (Viktor),** gostilničar — **Kulovic Terezija,** poročena 28. 5. v Kranju.

22. **Gove Mirko, Kazimir,** mizar — **Markun Terezija,** poročena 28. 5. v Kranju.

23. **Kogovšek Andrej,** tovarniški delavec — **Logar Jožefa,** tov. delavka, poročena 4. 6. na Brezjah.

24. **Vižintin Ludvik,** poslovodja konzumnega društva — **Peneš Rozalija,** šivilja, poročena 5. 6. v Kranju.

25. **Zupan Tomaž,** posestnik — **Košir Ivanka,** poročena 18. 6. v Kranju.

26. **Stumpf Franc,** potnik — **Smolej Elizabeta,** delavka, poročena 25. 6. v Kranju.

Razno.

Razstava slovenske cerkve. Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v okvirju jesenske razstave ljubljanskega velesejma v paviljonu, v katerem je bila lani razstava »Žena v slovenski umetnosti«, razstavo slovenske cerkve. Razstava naj pokaže lepoto vlogo cerkve v naši pokrajini, njeno umetnostno in estetsko bogastvo v notranjščini in podrobnostih, njen zgodovinski razvoj in njeno sodobno stanje.

Pri tej razstavi bo tudi posebni oddelek za stare nabožne podobice, katere bo zbral in uredil A. Winter, tajnik kreditnega zavoda v pokoju. Gotovo ima ta ali oni stare podobice, ki bi spadale na razstavo. Če bi morebiti kdo imel stare podobice in bi bil pripravljen poslati jih na razstavo, naj sporoči župnemu uradu, da bomo mogli obvestiti g. Winterja, ki bo primerno sortiral in uredil podobice. Garancijo, da se podobice ne bodo zgubile ali kakorkoli poškodovale, prevzemajo prireditelji.

Ali se povsod izpolnjuje? Ministrstvo prosvete, oddelek za osnovno nastavo, je z razpisom z dne 4. februarja 1932, št. O. n. 89. 557-31 naročilo kr. banskim upravam sledeče:

»Učitelji in veroučitelji, posebno po vaseh, se pozivljajo v prvi vrsti, da po svojem zvanju in dolžnosti delajo za dvig vere in morale in pobijanje grdih razvad. Zato izvolite priobčiti in priporočiti učiteljstvu meščanskih in osnovnih šol, da ob vsaki priliki delajo z živo besedo in s svojim osebnim zgledom na versko-moralnem izobraževanju ljudstva svojega kraja in na odstranjevanju vseh versko-moralnih napak in razvad, zlasti še kriminalnih.«

Ne opuščajmo angelovega češčenja. Škofijski list od 10. maja 1933 poroča: Sedanji sv. oče Pij XI. je odločil: Oni, ki ob času, ko zvonijo zjutraj, opoldne in zvečer, ali pozneje brž ko morejo, pobožno molijo angelovo češčenje z

običajno molitvijo, ali o velikonočnem času antifono »Raduj se, Kraljica nebeška« z molitvijo, ali namesto angelo-vega češčenja, oziroma namesto velikonočne antifone pet zdravamarij, morejo vselej kadar to pobožno vajo vsaj s skesanim srcem opravijo, dobiti odpustek desetih let in popolni odpustek pod navadnimi pogoji, če so to vajo opravljali ves mesec.

Večerni tečaj za kuhanje. V Marijanišču se prične dne 16. avgusta večerni tečaj za kuhanje. Tozadevna pojasnila daje vodstvo zavoda. Priporočamo!

Župnija Šmartin pri Kranju.

Oznanila za avgust.

6. IX. nedelja po binkoštih. Božja služba po navadi, popoldan molitv. ura. Ta dan porcijunkulski odpustki.

Cerkveni shod pri Sv. Joštu nad Kranjem.

Dne 6. avgusta t. l. bo veliki cerkveni shod pri Sv. Joštu nad Kranjem. Ob 10. bo maševal in pridigoval prof. Lojze Pavlič. Po maši bo zunaj cerkve predavanje o kmetjski in delavski kulturi ter treznosti. Po predavanju bo sprejem prošenj in razna pojasnila.

10. **Sv. Lavrencij**, mučenec.

13. **X. nedelja po binkoštih.** Božja služba po navadi.

14. Zapovedan post.

15. **Vnebovzetje Marije Device.** Božja služba zjutraj in ob 9. z blagoslovom. Zjutraj vesoljna odveza in skupno obhajilo Marijine družbe. Popoldan pete litanije Matere Božje in shod Marijine družbe v Domu.

20. **XI. nedelja po binkoštih.** V farni cerkvi Božja služba po navadi, ob 9. tudi božja služba pri sv. Joštu.

24. **Sv. Jernej, apostol.** V Stražišču ob 8. sv. maša za sosese.

27. **XII. nedelja po binkoštih.** Božja služba ob 6. in 9. v farni cerkvi, ob 9. tudi pri sv. Uržuli v Sp. Bitnju.

Umri.

4. julija. **Marija Lužan**, roj. **Kalan**, vdova dninarica v Stražišču, stara 79 let.

7. julija. **Jera Hilsenfelder**, vdova dninarica v Sr. Bitnju, stara 71 let.

7. julija. **Frančiška Trilar**, samska, posestnikova hči v Stražišču, stara 49 let.

12. julija. **Martin Bitenc**, vdovec, železniški uslužbenec v pok. v Stražišču star 76. let.

15. julija. **Franc Bajželj**, vdovec, sitar v Stražišču, star 77 let.

Poročeni.

2. julija. **Šetina Alojzij**, tovarniški delavec iz Št. Vida nad Ljubljano in **Ana Hobič**, tovarniška delavka iz Poljan nad Škofjo Loko.

10. julija. **Alojzij Tögel**, tkalski mojster in **Alojzija Schön**, oba iz Šternberga na Moravskem.

Pokorn Fran. ...

Kranjski župniki.

41. **Janez Krstnik Telban**⁸ (Telloban) mestni vikarij (1672—76), Ljubljancan, roj. v stolni župniji dne 17. junija 1620. Oče mu je bil Mihael, mati pa Marina Masnik. Je postal na naslov škofjeloškega klariskega mostana l. 1646. Kje je sprva služboval kot kaplan, nisem mogel zvedeti. Znano mi je le še, da je l. 1670. bil vikar v Radovljici, potem pomagal v Vodichah in Sentjerneju 2 leti, meseca junija 1671. je prišel za mestnega kaplana v Kranj, kjer je naslednje leto leto postal mestni provikar, katero službo je vršil 4 leta. Mož je bil zelo vročekrvne narave. Potegoval se je pri generalnem vikarju Filipu Trpinu za svoje subvinarske zadeve in pravice zoper kaplana Martina Ariharja,⁹ češ, da se on vanje vtika. Pri vizitaciji v Kranju l. 1674. je bil opomnjen, da naj bo vesten v svoji službi. L. 1675. pa je meseca jul. dal župno desetino v najem raznim strankam v Kranju.

Iz Kranja se je preselil za župnika v Pilštanj začetkom l. 1676. S tem se je v Kranju odrekel tudi officiaturi Ferrijevoga beneficija sv. Reš. Telesa. Dne 27. avg. 1676. zaznamovan v Pilštajnu kot priča testamenta ge. Helene Regine Zehentner baronice pl. Zehentgruch roj. baronice Reising. Odtam je odšel naposled za župnika k sv. Petru pod Kunigspergom ob Sotli na Štajerskem l. 1668., kjer je kot ud mengeške bratovščine sv. Mihaela legel v hladni grob meseca novembra 1688. k večnemu počitku.

42. **Mgr. Frančišek Jožef Gazzaroli** â Garzarollshofen,¹⁰ mestni župnik od začetka l. 1676. do l. novembra 16886., ko je resigniral na Kranj, ker je postal »vicecancelarius« (generalni vikar) v Passavi. Luč sveta je ugledal v Trstu l. 1633., modroslovje in bogoslovje pa študiral na Dunaju in dovršil s stopnjo »magistra« ter bil ondi tudi v mašnika posvečen l. 1656. na naslov lastnega patrimonija. Služboval je izprva kot hišni kaplan (sacellan) pri baronu Wageliju, od tam pa prišel na cesarski dvor na Dunaju. Župnikoval pa je potem v Lad na spodnjem Astrijskem, odkoder se je preselil na škofovo povabilo na Kranjsko. Prejel je mestno župnijo v Kranju ter bil obenem škofov generalni vikarij do njegove smrti leta 1683. V Kranju je užival več beneficijev, kakor: sv. Boštjana »in Pomerio« (Pungrat), sv. Katarine in sv. Lenarta v župni cerkvi (1675—29. 8. 1687), ko je resigniral, dalje na Vačah in na Dunaju sv. Lenarta »ad gradus B. M. V.« Dohodkov je imel 1400 D. Bil je tudi ud mengeške bratovščine sv. Mihaela,¹¹ a so ga 1691. izbrisali, ker je odšel v daljne kraje. Rad je kumoval. Pod njim je bila cerkev sv. Jožefa na Hujah posvečena dne 5. maja 1686. Škof Žiga Kristof Herbestein je vložil v svetinje sv. mučencev Bonifacija, Mavricija in Feliktana ter podelil odpustke. Kranjci so sv. Jožefa že od nekdanj radi čistili. Ko pa je bil leta 1621. praznik sv. Jožefa vpeljan in kot pomočnik v kužnih boleznih češčen, ko je cesar Leopold I. (1656—1705) ga izvolil za patrona cele Avstrije, so se predramili tudi Kranjci na pobudo svojega župnika Gazzarolija, prenovili cerkev na Hujah, ki je bila posvečena malo pred odhodom njegovim iz Kranja.

⁸ Ign. Orožen VI. str. 86. in 383. — Kranj. žup. arhiv. — Zgod. Zbor št. 24. str. 383.

¹⁰ Ljublj. kap. arhiv f. 88. —

¹¹ Škof. arh. št. 25. str. 234. —

¹² Vizit. zapisnik v škof. arh. 1685. str. 543. — Letopis M. Sl. 1870 str. 124. —

¹³ Zgodov. Zb. št. 25. str. 396. — Kb. Zb. —

Razširjajte Kranjski zvon!